VERKSAMHETSPLAN FÖR MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN

Toimintasuunnitelma on hyväksytty Kauniaisten kaupungin toimesta ja päivitetään vuosittain Opetushallituksen määräysten mukaisesti (*Opetushallitus – muutosmääräys 2025*).

Innehåll

1. Inledning 3
2. Mål, genomförande och värdegrund för morgon- och eftermiddagsverksamheten i Grankulla ... 3
3. Ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamheten i Grankulla 4
   3.1. Kundavgifter 5
4. Innehåll, verksamhetsmiljö och praxis 5
   4.1. Morgon- och eftermiddagsverksamhetens innehåll 5
   4.2. Barnens delaktighet i planeringen och utvärderingen av verksamheten 5
   4.3. Verksamhetsmiljö och utrymmen 6
   4.4. Den dagliga verksamheten 6
   4.5. Regler 6
   4.6. Ansvariga ledare och ledare 6
   4.7. Kommunikation med vårdnadshavarna 7
   4.8. Samarbete med skolan 7
   4.9. Beaktande av barnens behov av stöd och handledning i morgon- och eftermiddagsverksamheten. 7
5. Säkerhet och försäkringar 8
   5.1. Säkerhet 8
   5.2. Överlämningssituationer och tillsyn 8
   5.3. Undantagssituationer 8
   5.4. Försäkringar 8
6. Uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten 9
7. Läsårsvis planering 9
8. Bilagor 9

1. Inledning

Morgon- och eftermiddagsverksamheten är avgiftsbelagd, ledd fritidsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) och riktar sig till elever inom den grundläggande utbildningen. Verksamhetens mål och innehåll fastställs i *Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen (2011)*, som utarbetats av Utbildningsstyrelsen, samt i *ändringsföreskriften 2025*. Verksamhetens centrala syfte är att stödja barnens välbefinnande, trivsel i skolan och skolgång. Verksamheten är en del av skolgemenskapen och ordnas i skolans lokaler eller i dess närhet.

I Grankulla är morgon- och eftermiddagsverksamheten en viktig del av arbetet för barnens och de ungas välbefinnande. Verksamheten anknyter till stadens välfärdsplan för barn och unga samt till det övriga kommunala välfärdsarbetet.

Grankulla stad ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning för elever i årskurs ett och två samt för elever i andra årskurser i enlighet med den målgrupp som anges i lagen om grundläggande utbildning.

Verksamheten ordnas under skolans arbetsdagar före och efter skoldagen. För finskspråkiga elever ordnas verksamheten vid Kauniaisten peruskoulu, enheten Mäntymäki, och för svenskspråkiga elever vid Grundskolan i Grankulla, enheten Granhult.

Deltagarna erbjuds i enlighet med lagen om grundläggande utbildning antingen 570 eller 760 timmar verksamhet under skolans arbetsår. De kundavgifter som Grankulla stad tar ut fastställs genom beslut av den behöriga myndigheten och överstiger inte de maximala avgifter som föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning.

Denna verksamhetsplan gäller tills vidare. Planen uppdateras om lagstiftningen, Utbildningsstyrelsens föreskrifter eller Grankulla stads verksamhetsprinciper förändras väsentligt.

De läsårsvisa arrangemangen beskrivs i en separat läsårsplan. Aktuell information om praktiska frågor för vårdnadshavarna ges i ett separat informationsbrev.

2. Mål, genomförande och värdegrund för morgon- och eftermiddagsverksamheten i Grankulla

Målet med Grankulla stads morgon- och eftermiddagsverksamhet är att erbjuda en trygg, lugn och mångsidig verksamhetsmiljö som stöder barnets välbefinnande, utveckling och lärande i samarbete med hemmet och skolan. Verksamheten planeras utifrån barnens individuella behov och gruppens behov. Barnen deltar i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten. Detta stärker barnens upplevelse av delaktighet och känsla av tillhörighet till den egna gruppen.

Verksamheten består av vila, läxläsning, mellanmål, lek, motion, konst och annan ledd verksamhet. Barnen har möjlighet till såväl fri lek som ledd verksamhet. Fysisk aktivitet uppmuntras aktivt och alla barn uppmuntras att delta. Verksamheten kompletteras även med hobbyverksamhet, såsom

Granimodellens och skolornas klubbar, som tidsmässigt samordnas med eftermiddagsverksamheten. Utöver skolans lokaler används närnaturen och andra kommunala tjänster som verksamhetsmiljöer. Morgonverksamheten är mindre omfattande på grund av den kortare verksamhetstiden och det mindre antalet deltagare.

Vårdnadshavarnas synpunkter hörs till exempel vid vårdnadshavarkvällar, och samarbetet med vårdnadshavarna är en viktig del av utvecklingen av verksamheten. Verksamheten stöder skolans mål för fostran och skolans läsårsplan.

Verksamhetens värdegrund bygger på de centrala värdena inom den grundläggande utbildningen: mänskliga rättigheter, jämlikhet, demokrati, miljömässig hållbarhet och acceptans av mångkultur. Morgon- och eftermiddagsverksamheten främjar gemenskap, ansvarstagande samt respekt för individens rättigheter och friheter. Verksamhetens samhälleliga uppgift är att erbjuda barnen en trygg uppväxtmiljö, stödja hemmets och skolans fostransarbete samt stärka barnets emotionella utveckling och etiska fostran.

Verksamheten stöder barnets helhetsmässiga välbefinnande inom fyra delområden:

- **handledning av fritidsverksamhet**
- **stöd för tillväxt och utveckling**
- **stöd för skolgång och lärande**
- **tidigt ingripande och social förstärkning**.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten bildar tillsammans med småbarnspedagogiken samt förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen en helhet som stöder barnets välbefinnande och fostran. Verksamheten ska erbjuda barnen mångsidiga möjligheter till ledd och stimulerande verksamhet samt möjliggöra nödvändig vila.

3. Ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamheten i Grankulla

Till morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om grundläggande utbildning kan elever i årskurs ett och två samt elever i andra årskurser som hör till den målgrupp som anges i lagen om grundläggande utbildning ansöka.

Ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamheten görs under den ansökningstid som Grankulla stad årligen meddelar och på det sätt som staden anger. Vårdnadshavarna informeras före ansökningstiden om ansökningsförfarandet, ansökningstiden och hur besluten meddelas.

Det är möjligt att ansöka till verksamheten även efter den egentliga ansökningstiden. Ansökningarna behandlas med beaktande av tillgängliga platser och förutsättningarna för att ordna verksamheten.

Närmare årliga anvisningar om ansökan publiceras på stadens webbplats och i informationen till vårdnadshavarna.

3.1. Kundavgifter

För morgon- och eftermiddagsverksamheten tas en kundavgift ut som fastställts av den behöriga myndigheten i enlighet med lagen om grundläggande utbildning. Avgifterna överstiger inte de maximala avgifter som föreskrivs i lag.

Vårdnadshavarna informeras i ett separat och aktuellt informationsbrev om kundavgifterna, nedsättning eller efterskänkning av avgifter, ändringar i avtal och uppsägning.

4. Innehåll, verksamhetsmiljö och praxis

4.1. Morgon- och eftermiddagsverksamhetens innehåll

Morgon- och eftermiddagsverksamheten stöder barnets helhetsmässiga tillväxt, utveckling och välbefinnande. Verksamheten grundar sig på lagen om grundläggande utbildning (628/1998) och grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten (2011). Innehållet planeras utifrån barnens behov och intressen och utvecklas regelbundet utifrån insamlad respons.

Innehållsmässiga fokusområden:

- **Etisk fostran och jämlikhet:** Gemensamma värderingar, ansvar, respekt och jämställdhet. Mobbning hanteras systematiskt.
- **Lek och samspel:** Fri och ledd lek stöder kreativitet, gruppbildning och sociala färdigheter.
- **Motion och utevistelse:** Daglig fysisk aktivitet och utflykter i närnaturen stöder motoriska färdigheter och välbefinnande.
- **Kultur och traditioner:** Barnen får bekanta sig med olika kulturer och den egna hembygden genom bland annat sagor, fester och utflykter.
- **Hantverk och pyssel:** Mångsidiga material stöder kreativitet och finmotoriska färdigheter.
- **Uttryck:** Musik, bildkonst, drama och lekar stärker barnens känslo- och uttrycksfärdigheter.
- **Mediefärdigheter:** Säker och ansvarsfull medieanvändning stöds genom projekt och handledning.
- **Vardagsfärdigheter och hållbar livsstil:** Barnen deltar i vardagliga uppgifter och lär sig att ta hand om miljön.
- **Kunskaps- och färdighetsinnehåll:** Spel, undersökande verksamhet och projekt stöder tänkande och kreativitet.

4.2. Barnens delaktighet i planeringen och utvärderingen av verksamheten

Barnens delaktighet är en central del av planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten. Barnens synpunkter och önskemål kartläggs regelbundet med beaktande av barnens ålder och utvecklingsnivå. Responsen används särskilt vid utarbetandet av den årliga läsårsplanen och vid utvecklingen av verksamheten.

4.3. Verksamhetsmiljö och utrymmen

För verksamheten anvisas ändamålsenliga och trygga utrymmen som lämpar sig för verksamhetens behov. Utrymmesarrangemangen avtalas årligen i samarbete med skolorna. I verksamheten kan skolans lokaler, skolgårdar, närliggande motionsplatser, närnaturen och andra lämpliga miljöer användas.

De läsårsvisa utrymmesarrangemangen beskrivs vid behov i läsårsplanen.

4.4. Den dagliga verksamheten

Morgon- och eftermiddagsverksamheten består av mångsidig och trygg verksamhet som tar hänsyn till barnets behov. Under dagen ges möjlighet till bland annat utevistelse, motion, lek, kreativ verksamhet, lugn och återhämtning, mellanmål samt ledd och självständig verksamhet.

Den dagliga strukturen planeras med beaktande av när barnens skoldagar slutar, barnens ålder och individuella behov, de tillgängliga utrymmena samt möjligheten till vila och självständig verksamhet.

4.5. Regler

- Verksamheten följer skolans ordningsregler. Därutöver utarbetas årligen gemensamma regler tillsammans med barnen.
- Tyngdpunkten ligger på att stärka positivt beteende och stödja självreglering.
- Vid mobbning och trakasserier följs skolans planer.
- Barnen förväntas respektera andra, uppföra sig sakligt och följa de gemensamma reglerna.

4.6. Ansvariga ledare och ledare

Vid verksamhetsställena finns en ansvarig ledare. Till den ansvariga ledarens uppgifter hör bland annat:

- planering och samordning av verksamheten
- handledning av teamet och introduktion av nya medarbetare
- kommunikation med hemmen och skolan
- deltagande i skolans gemensamma planeringsmöten
- uppföljning av att säkerhetsplanerna följs
- planering av arbetsskift och organisering av vikarier
- anskaffning av material och hantering av närvarouppgifter.

Utöver de ansvariga ledarna arbetar ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamheten vid verksamhetsställena.

- Ledarna har ett professionellt ansvar för barnens fostran och omsorg. De fungerar som fostringspartner tillsammans med vårdnadshavarna.
- Ledarnas behörighet regleras i förordningen (986/1998, 9 a §). Minst en ledare per verksamhetsställe ska ha föreskriven behörighet.
- Brottsbakgrunden kontrolleras för samtliga ledare.

- Verksamheten eftersträvar en relation på 1:15 mellan vuxna och barn. Antalet ledare och deras kompetens planeras utifrån antalet deltagande barn, deras ålder samt individuella behov av stöd och handledning.
- Ledarna deltar i utbildningar och introduceras i frågor som gäller sekretess, dataskydd och barnskyddslagstiftning.
- Ledarnas färdigheter i samspel och gruppledning samt förmåga att skapa en positiv atmosfär utvecklas genom utbildning och teamarbete.
- Verksamheten betonar en glad, uppmuntrande och trygg atmosfär där varje barn blir bemött och får uppleva sig som en värdefull del av gruppen.

4.7. Kommunikation med vårdnadshavarna

Vårdnadshavarna informeras regelbundet om verksamheten via de kommunikationskanaler som staden och skolorna använder. Vid akuta ärenden kan telefon användas.

Vårdnadshavarna informeras på förhand om utflykter, temadagar och andra avvikande arrangemang.

4.8. Samarbete med skolan

Morgon- och eftermiddagsverksamheten samarbetar nära med skolorna. Genom samarbetet stöds en trygg och sammanhängande helhet mellan barnets skoldag och morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Verksamhetens personal, skolornas kontaktpersoner, rektorerna samt bildnings- och välfärdssektorn kommer överens om formerna för samarbetet och informationsgången. Ledarna deltar vid behov i skolans gemensamma planering.

Samarbetet med vårdnadshavarna och deras möjligheter att delta i utvecklingen av verksamheten stöds under läsåret.

4.9. Beaktande av barnens behov av stöd och handledning i morgon- och eftermiddagsverksamheten

Vid ordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamheten beaktas barnens individuella behov av stöd och handledning. Målet är att möjliggöra ett tryggt och likvärdigt deltagande för varje barn.

Vid planeringen av verksamheten bedrivs vid behov samarbete mellan vårdnadshavarna, skolans personal och personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten. Ändamålsenliga arbetssätt och arrangemang som används under skoldagen kan utnyttjas i den utsträckning de behövs med tanke på barnets välbefinnande och trygga deltagande.

Verksamheten ordnas i mån av möjlighet tillsammans med den övriga morgon- och eftermiddagsverksamheten på ett sätt som stöder barnens delaktighet, likvärdighet och tillhörighet till gruppen.

5. Säkerhet och försäkringar

5.1. Säkerhet

- Ledarna ansvarar för säkerheten inom morgon- och eftermiddagsverksamheten i samarbete med rektorerna.
- Skolans säkerhets- och räddningsplan följs och granskas årligen eller vid behov.
- Ledarna vägleder barnen att följa säkerhetsplanen, skolans ordningsregler och verksamhetens egna regler.
- Personalen inom morgon- och eftermiddagsverksamheten deltar i skolans säkerhetsövningar och bekantar sig med verksamhetsmiljöns säkerhets- och räddningsrutiner.
- För vikarier finns introduktionsmaterial som innehåller verksamhetsanvisningar och säkerhetsmaterial.
- Introduktionsmaterialet innehåller anvisningar om säkra överlämningsrutiner och tillsynsansvar.

5.2. Överlämningssituationer och tillsyn

- När ett barn överlämnas ska ledaren alltid säkerställa identiteten på den person som hämtar barnet samt kontrollera att överlämningen sker enligt vårdnadshavarens anvisningar.
- Under utevistelse och förflyttningar betonas ledarnas aktiva och närvarande tillsyn för att säkerställa barnens trygghet.
- Ledarna ansvarar för att barnen rör sig tryggt och håller sig tillsammans med gruppen under hela verksamheten.

5.3. Undantagssituationer

- Om ett barns agerande äventyrar barnets egen eller andras säkerhet tryggar ledarna situationen, informerar vårdnadshavaren och vid behov rektorn samt följer gällande anvisningar för säkerhet och elevvård.
- Vårdnadshavarna ska lämna aktuella kontaktuppgifter och vara nåbara under verksamhetstiden.
- Om ett barn inte hämtas i tid och vårdnadshavaren inte kan nås kan **socialjouren** kontaktas för att ordna omsorgen om barnet.

5.4. Försäkringar

Barn och personal som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten är försäkrade enligt Grankulla stads vid var tid gällande försäkringsvillkor. Försäkringsskyddet för resor, utflykter och annan verksamhet i anslutning till morgon- och eftermiddagsverksamheten bestäms enligt gällande försäkringsvillkor.

6. Uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten

Genomförandet och kvaliteten på verksamheten utvärderas regelbundet. I utvärderingen används respons från barn, vårdnadshavare, personal och samarbetspartner samt uppföljningsinformation från verksamheten.

I utvärderingen granskas särskilt:

- hur verksamhetens mål uppnås
- barnens välbefinnande, trygghet och delaktighet
- hur likvärdigheten förverkligas
- hur de individuella behoven av stöd och handledning beaktas
- verksamhetens innehåll och verksamhetsmiljö
- samarbetet mellan hemmen och skolorna
- informationen om verksamheten.

Resultaten av utvärderingen används vid utarbetandet av följande läsårs läsårsplan och vid utvecklingen av verksamheten.

7. Läsårsvis planering

För morgon- och eftermiddagsverksamheten utarbetas årligen en läsårsplan. I läsårsplanen fastställs verksamhetsställen och verksamhetstider för det aktuella läsåret, den dagliga verksamhetens struktur, centrala evenemang, utflykter och teman samt övriga arrangemang för läsåret.

Dessutom utarbetas aktuell information för vårdnadshavarna om bland annat ansökan, kundavgifter, verksamhetstider, kontaktuppgifter och ändringar som gäller verksamhetsplatsen.

Den egentliga verksamhetsplanen ses över vid behov om lagstiftningen, de nationella grunderna eller de lokala verksamhetsprinciperna förändras.

8. Bilagor

1. *Läsårsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten för det aktuella läsåret*
2. *Aktuellt informationsbrev till vårdnadshavarna om avgifter och praxis inom morgon- och eftermiddagsverksamheten*